

Nee? A, nee. Dir sidd dergéint.

Ech hat u sech eng Fro, well et gött ëmmer gesot, et misst een oppassen, net ze vill ze reguléieren. Eis Finanzplaz sollt kompetitiv bleiwen. Hei geet et jo drëms, ze wëssen – also et geet ëm d'Liwwerketten –, wou investéiert gött, ob d'Mënscherechter respektéiert ginn, ob ekologesch Rechter, sozial Rechter solle respektéiert ginn. An da gött d'Fro opgeworf: „Maja, et soll een awer oppassen, net ze vill ze reglementéieren.“ Wou gött dann ze vill reglementéiert? A wou gött dann ze vill um Niveau vun de Mënscherechter, vun den ekologeschen a vun de soziale Rechter reglementéiert?

Et ass awer eng komesch Logik u sech. Dat heescht, datt een u sech déi Rechter misst opferen, fir d'Profitier vun enger Minoritéit ze sécheren, wann ech dat richteg verstinn, wat d'Majoritéit mengt. Et ass relativ grav u sech, sou eng Ausso!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Här Fayot.

M. Franz Fayot (LSAP) | Jo, Här President, ech géif menger Fraktioun proposéieren, déi Motioun hei ze stëmmen. Si geet effektiv an d'Richtung vun engem Renforcement vun dem Liwwerkettegesetz.

Mir wëssen, dass mer vill Diskussiounen doriwwer haben, ob mer sollten d'Finanzservicer mat an d'Liwwerketten direktiv eranhuelen. Dunn ass den Artikel do komm mat där Clause de rendez-vous, a mir sinn der Meenung, dass dee soll bestoe bleiwen.

Mir wieren eis géint all Verwässerung vun deem Text iwwert d'Liwwerkettengesetz. A mir sinn der Meenung, wéi ech dat gesot hunn a menger Interventioun, dass e sech och sollt uwennen op d'Finanzplaz an op d'Finanzservicer. Dofir stëmme mer dat heite mat.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Fayot. Här Keup.

M. Fred Keup (ADR) | Merci, Här President. Mir allerdéngs stëmmen déi heiten net mat, well mer och der Meenung sinn, dass mer am Moment e Risiko hunn, dass mer ze vill Reglementer hunn an dass net méi esou geschafft ka ginn, wéi ee misst kënnen schaffen. Mir musse méi wettbewerbsfäeg sinn. Mir hunn e Problem, well aner Regiounen an der Welt och méi staark ginn. An déi hunn déi Reglementer net, déi mir eis selwer operleeën. Domadder schafe mir eis jo am Endeffekt Nodeeler. A mir wëllen eis jo awer och Virdeeler schafe fir eise Secteur, fir dass dee gutt ka funktionéieren, a mir domadder natierlech och eise Wuelstand an eis ekonomesch Situatioun kënnen verbesseren. Dat ass de Prinzip, an duerfir stëmme mer et heiten net mat.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Keup. Ech gesinn elo keng aner Wuertmeldung méi. Da kritt d'Madamm Tanson nach eng Kéier d'Wuert.

Mme Sam Tanson (déi gréng) | Jo, ech muss soen, bon, ech verstinn, wann een einfach seet: „Souwisou wëlle mer dat net“, mee d'Argumentatioun vun der Madamm Adehm huet mech awer elo e bësse perplex gemaach. Well et geet jo ... Duerfir hunn ech et och extra dragesat, well ech mer bewusst sinn, dass net jiddwereen elo den Detail dovunner onbedéngt muss kennen.

Mee hei geet et jo net drëm ze soen: „Mir setzen de Finanzsektor dran.“ Hei geet et drëm ze soen, dass d'Europäesch Kommissioun dem Europäesche Parlament zu engem gewëssene Moment e Rapport géng maache „sur la nécessité de fixer des exigences supplémentaires relatives au devoir de vigilance en matière de durabilité“ fir d'Entreprises financières réglementées.

Dat heescht, ech verstinn net, wéi ee ka soen, ob et ass eppes Rasonables ass oder net, wann ee sech net emol d'Moyene gött fir ze kucken. An dofir bedauern ech déi dote Positioun extreem, well et en plus wierklech verantwortungslos ass, ze soen: „Mir wëllen eis net emol déi Méiglechkeet ginn!“ Mir soen net emol: „Mir hätten elo gär, dass dat direkt geschitt“, mir soen: „Mir hätte gär, dass et op d'mannst gekuckt gött.“ An ech bedauern natierlech, dass Der dat doten net matdrot.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Tanson. Domat wär dann d'Diskussioun zu dëser Motioun ofgeschloss.

Vote sur la motion 2

Da géng ech d'Motioun Nummer 2 vun der Madamm Tanson zum Vott stellen. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 20 Jo-Stëmmen, 40 Nee-Stëmmen, bei kenger Abstentioun. Dës Motioun ass also mat 40 Nee-Stëmme géint 20 Jo-Stëmmen ofgeleent.

Ont voté oui : M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Georges Engel), Francine Closener, M. Yves Cruchten (par M. Ben Polidori), Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer, Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Stéphanie Weydert), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Maurice Bauer) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. Gusty Graas), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Gérard Schockmel ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig.

5. 8468 – Projet de loi instituant une aide à la construction de serres horticoles

Domat wärem mer dann um Schluss vun dësem Punkt vum Ordre du jour ukomm a mir géngen zu deem nächste Punkt kommen: Dat ass de Projet de loi 8468 iwwert d'Afféierung vun enger Bähëllef fir de Bau vun Zärhaiser. D'Riedezäit ass hei nom Basismodell festgeluecht. De Rapportier huet 10 Minutten, d'Fraktiounen an d'Sensibilitäten hu 5 Minutten, d'Regierung huet 10 Minutten. Et hu sech schonn ageschriwwen: den Här Jeff Boonen, den Här Luc Emering, d'Madamm Claire Delcourt, den Här Jeff Engelen, d'Madamm Joëlle Welfring an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo de Rapportier vum Projet de loi, den honorabelen Här Jeff Boonen. Här Boonen, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Agriculture, de l'Alimentation et de la Viticulture

M. Jeff Boonen (CSV), rapporteur | Merci, Här President. Léif Kollegeen a Kolleginnen aus der

Chamber, komme mer dann elo, no deenen décke Friichten, bei déi richteg Friichten a bei d'Geméis, ...

(Hilarité)

... déi och de Bauch kënnen fëllen. Ech stellen Iech dann de Rapport vum Projet de loi 8468 vir. Dëse Projet de loi, och nach „Zäregesetz“ genannt, gesäit Investitiounsbähëllef fir landwirtschaftlech Betriber vir, déi a gréisser Zären investéieren, dat, fir Geméis an Uebst ze produzéieren.

Am aktuellen Agrargesetz ginn dës Investitiounen schonn ënnerstëtzt. Allerdéngs kann den Investitiounspaffong, deen do virgesinn ass, séier limitéierend gi bei dem Bau vu professionellen Zären, wéi se haut standardméisseg an der Uebst- a Geméisproduktioun genotzt ginn.

A genee deen Uebst- a Geméisubau soll jo weider ausgebaut ginn, well de Selbstversorgungsgrad vu villen Zorten déif ass an awer eng Demande, an domat e Marché, fir regional produziéiert Geméis besteet. Bei Tomaten an Äerdbier produzéiere mir zum Beispill knapps 1 % vun deem, wat zu Lëtzebuerg consumméiert gött.

De Projet gesäit eng gesamt budgetär Enveloppe vun 20 Milliounen Euro vir. D'Bähëllef ginn iwwer een oder méi Appels d'offres verdeelt. Eligibel fir d'Hëllef sinn d'Bauern an d'Gäertner, déi d'Krittäre vum aktive Bauer am Agrargesetz erfëllen.

Eligibel Investitiounen si Konstruktiounen, déi genotzt gi fir d'Produktioun, de Stockage an d'Preparatioun vum Uebst a Geméis, wat an der Zär produzéiert gött, souwéi Annexinstallatiounen, déi néideg si fir de Fonctionnement vun der Zär. De maximale Montant, fir deen d'Hëllef kann ugefrot ginn, sinn 12 Milliounen Euro. De Bähëllefteaux läit standardméisseg bei 40 % a ka fir jonk Baueren ëm 15 % erhéicht ginn.

Den Antragsteller muss e Businessplang an eng detailléiert technesch Beschreiwung vum Projet erareeche. D'Selektioun gött op Basis vun der Viabilitéit an der Nohaltegkeet vum Projet gemaach. Duerno gött d'Hëllef op Basis vun enger Demande de paiement ausbezueelt. Dës Demande ka bis dräi Joer no dem Accord eragereecht ginn. Wichteg ass nach ze soen, dass d'Hëllef aus dem nationalen Agrarfong, dem Fonds d'orientation économique et sociale pour l'agriculture, bezueelt ginn.

E puer Wuert zum legislative Prozess:

Dëse Projet de loi gouf den 10. Dezember 2024 vun der Landwirtschaftsministesch Martine Hansen deposéiert mat engem Exposé des motifs, engem Commentaire des articles, enger Fiche financière an engem Nohaltegekeetscheck.

Den 12. Dezember 2024 ass en an d'Kommissioun fir Landwirtschaft, Ernährung a Wäibau gaangen, wou en dann och vun der Landwirtschaftsministesch virgestallt gouf.

Den 3. Februar huet d'Chambre de Commerce hiren Avis ofginn. An dësem begreist si déi zousätzlech Aidé fir d'Konstruktioun vu méi groussen Zären. Si begreist den Effort, den Uebst- a Geméisbau hei zu Lëtzebuerg ze fërderen an ze diversifizéieren. Si weist drop hin, datt duerch dës Initiativ nei Geschäftsmeiglechkeete kéinten entstoen.

De 17. Mäerz ass den Avis vun der Landwirtschaftskammer erakomm. Si begreist de Projet de loi, fuerdert awer méi Informatiounen iwwert d'Selektionskrittäre bei der Ausschreiwung vun de Projeten, fir datt d'Bauere wëssen, wéi d'Selektioun gemaach gött. Des Weidere fuerdert d'Landwirtschaftskammer, dass déi zoustänneg Administratiounen zesummeschaffen a bei de Geneemegungsdossiere séier

schaffen, fir dass d'Projete bannent dräi Joer können ofgeschloss ginn.

A sengem Avis de 4. Abrëll gëtt de Staatsrot keng Opposition formelle. Déi héich Kierperschaft weist awer drop hin, dass d'Aide muss vun der Europäescher Kommissioun geneemegt ginn. Dësen Artikel ass och doropshin am Gesetz bäigesat ginn. Des Weidere freet de Staatsrot Detailer bei der Formulierung, wat d'Héicht vun den Aiden ugeet, an iwwert d'Modalitéite vun dem Antrag vun der Hëllef. Dës Erklärunge sinn am Commentaire des articles präziséiert ginn.

De 24. Abrëll sinn all d'Avisen an der Kommissioun analyséiert ginn, an den 8. Mee huet d'Agrarkommissioun de Rapport ugeholl. déi gréng hu sech enthalten.

Discussion générale

Här President, ech géing nach elo kuerz am Numm vun der CSV-Fraktioun op dese Projet de loi agoen.

Lëtzebuerg ass keen typesche Standuert fir d'Produktioun vun Uebst a Geméis. Aner Géigenden an Europa sinn dofir méi predestinéiert. Et ass Knowhow do, et ass och ganz oft Waasser do, wat ee brauch fir Geméis, an eng bëlleg Main-d'œuvre. Dat huet dozou gefouert, dass mir haut manner wéi 1 % vun eisem Geméis, jee no Geméisort, selwer produzéieren.

Mee eng Entwécklung vun enger Filière huet awer och Virdeeler:

Et ass eng Demande do fir regional produziéiert Geméis. De Konsument sicht duerno.

Et erlaabt eis, hei méi ze produzéieren an domat manner ofhängeg ze gi vun anere Regiounen, wat zum Beispill kéint an enger Kris vun der Logistik oder esou Virdeeler hunn. Et bréngt och Virdeeler fir d'Bauern an et dréit zu enger gréisserer Souveränitéit vun der Liewensmittelproduktioun hei bäi.

Doniewent stäerkt et d'Diversifikatioun vun eiser Landwirtschaft. Wa mir klasesch éischter an der Mëllech-, Fleisch- an Déiereproduktioun aktiv sinn, bitt dat hei eng grouss Chance, eis Landwirtschaft méi breet opzestellen.

An et ass och genee déi Regionalisatioun, déi eis allgemeng hëllef, d'Resilienz vun der Landwirtschaft ze verbessern, wa mir hei produzéieren. Wann hei konsumméiert gëtt, dann dréint den Euro am Fong geholl hei an der Géigend a kënnt esou jidderengem zegutt.

Déi lescht zéng Joer sinn eng Partie Projeten am Geméis- an am Uebstbau entstanen. Sou huet een zum Beispill méi lokal kleng Projeten: Solawien (ndlr: solidarisch Landwirtschaft), Direktvermarkter, déi am klengen Kader Geméis produziéiert hunn an dat och direkt un de Konsument verkaaft hunn; et si Baueren, déi ugefaangen hunn, Feldgeméis ze produzéieren, dat heescht awer am gréisseren Stil, an dat da verkaaft hunn. Allerdéngs ass dat ëmmer ganz saisonal bedéngt. Dës Bauere konnten op Ënnerstëtzungen am Agrargesetz zeréckgräifen, zum Beispill fir a Stockage ze investéieren oder fir kleng Zären ze bauen.

Déi aktuell Systemer funktionéieren, hunn awer e puer Erausforderungen. Et kann nëmme saisonal produziéiert ginn, dat heescht, an Zäite wéi elo oder och am Wanter gëtt kee Geméis produziéiert. An doniewent hu mer e Problem mam Waasser fir d'Feldgeméis, wat ganz oft net disponibel ass, fir dës Kulturen ze bewässeren, wat dozou féiert, dass och do, jo, net ëmmer ka produziéiert ginn. An dann hu mer hei am Land de Problem vun den deieren Aarbechtskräften, déi et net méiglech maachen, an deem dote Beräich ze concurréieren.

D'Produktioun an den Zären erlaabt, genee dës Defien ze léisen. E ganzjäreg kontrolléierten Ubau an enger automatiséierter Zär, déi ka gehézt ginn, fir och de Wanter ze produzéieren, a wou d'Waasser recycéléiert gëtt, erlaabt, genee dës Defien ze léisen.

Et handelt sech allerdéngs ëm immens héich Investissemente. An de Plaffong am aktuellen Agrargesetz geet net duer, fir dës Investissemente ze subventionéieren. Dat heescht, dat Gesetz hei, wat mer haut stëmmen, ass en zousätzlecht Stéck vum Puzzle, fir de Geméisubau zu Lëtzebuerg auszubauen: 20 Milliounen zousätzlech fir de Geméisubau hei zu Lëtzebuerg.

D'Iddi fir dës Projeten ass jo net nei, mee schonn an der viregter Regierung sinn éischt Iddien entstanen, wou Synergië mat Industriezonen oder mat Ofwäermt gesicht gi sinn. An do muss een och kloer soen, dass dës Bähëllef komplementär sinn zu den Hëlfe, déi et aktuell am Agrargesetz gëtt. Et kritt also keen eppes ewechgeholl. All aner kleng Projeten oder méi grouss Projete kënnen weider iwwert d'Agrargesetz subventionéiert ginn.

Dann ass et nach wichteg ... Oder ech wëll zum Schluss nach eppes zu de Prozedure soen, déi liicht anescht si wéi am Agrargesetz. Hei ginn eng oder méi Ausschreiwunge vun de Projete gemaach an da gëtt eng Mise en concurrence gemaach. Deen, deen de Projet areecht, muss, jo, en iwwerliewensfäege Projet, e Businessplang presentéieren, dass dese Projet laangfristeg iwwerliewensfäeg ass, dass säi Businessplang opgeet.

Fir dass dësen Appel à projets awer elo e Succès gëtt, müssen all Acteuren, all Administratiounen, zesummeschaffen an dës Projete begleeden. Mir wëssen, dass et Prozedure gëtt, déi och wichteg sinn, an dass dës Projete kënnen nohalteg an d'Natur integréiert ginn. Mee et ass wichteg, vu dass mer dräi Joer hunn, nodeems de Projet geneemegt ginn ass, dass dës Projeten ëmgesat ginn, dass dës Acteuren hëlfe, dass dës Projeten zum Succès ginn an dass déi Zäre kënnen gebaut ginn.

Den Zäreprojet ass eng Chance fir d'Landwirtschaft, nei Weeër ze goen, sech ze moderniséieren. Et ass och eng Chance fir eise Konsument, d'ganz Joer Uebst a Geméis vun hei ze kréien. An domat ginn ech den Accord vun der CSV.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Boonen, och fir Äre schrëfflechen an Äre mündleche Rapport. An dann ass den nächsten ageschriwwene Riedner den Här Luc Emering. Här Emering, Dir hutt d'Wuert.

M. Luc Emering (DP) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech soe mengem Virriedner, dem Här Boonen, villmools Merci fir säin ausféierleche Rapport zu deem Gesetz. Heimat wëlle mer den Invest fir gréisser Geméisäre féideren, well mir eise Baueren a Gäertner hëlfe wëllen, an Zukunft op méi Geméis an Uebst ze setzen.

Kleng Bauerebetriber hunn haut schonn d'Méiglechkeet, dës iwwert d'Agrargesetz ze maachen. Als DP si mir frou, datt och elo déi mëttelgrouss a grouss Betriber ganzjäreg de regionale Marché zesumme mat der Liewensmitteldistributioun an dem Einzelhandel kënnen versuergen.

Et muss ee bedenken, datt mir hei am Land net op d'Produktioun vu Geméis an Zäre spezialiséiert sinn. Mir brauchen also Knowhow. Knowhow an deem Beräich kascht bekanntlech Geld. Dofir sti mer och ganz kloer hannert der Gréisst vun dësen Zären, déi eng Produktioun erméiglechen, wou een och kann a muss dervu liewen.

Tomaten ze zillen an ze verkafen, ass manner lukrativ, wéi zum Beispill bei de Staat schaffen ze goen. Och sonndes muss emol eng Tomat gepléckt ginn, fir dass se méindes frësch am Buttek läit. D'Bedreier vun esou Zäre sinn also op e gewëssene Volumen ugewisen, fir iwwerhaupt kënnen esou e Projet ze amortiséieren. Mee mat deem Text kënnen mer eis landwirtschaftlech Produktioun méi breet fächeren an domadder e Stéck wäit méi onofhängeg vun der Produktioun aus dem Ausland ginn.

Déi zent Debatt iwwert d'Liewensmittelsécherheet huet eis gewisen, wéi wäit mer zu Lëtzebuerg vun enger Selbstversuergung, grad an deem Beräich, ewech sinn. D'Regierung wëll an Zukunft déi national Produktioun féideren an hält och konkret heifir Suen an de Grapp. An dat begrësse mir absolutt.

Et gëtt hei an der Lescht oft gesot, an ech widderhuelen et net gären, mee eis weltwäit Handelskette stinn op wackeleger Been a mir wëssen net, wou d'Rees higeet. Dofir muss mir och méi Produktioun, an deem Fall vun Uebst a Geméis, op Lëtzebuerg bréngen. D'Resilienz vun der nationaler Geméisproduktioun ka mathëllef vun Zären, der néideger Waasserversuergung an der néideger Energieversuergung signifikant erhéicht ginn.

Et ass wichteg, dass den Ubau vun Uebst a Geméis an den Zärenhaier esou effizient wéi méiglech ass beim Waasser- a beim Energieverbrauch, sief dat mat Modeller, bei deenen d'Zärenhaier zum Beispill un eng Biogasanlag ugeschloss ginn, mat Solarpannoen ekipéiert ginn, a Kombinatioun mat engem Agri-PV-Park, oder am beschte Fall an engem geschlossene Krees d'Energie aus Industriezone ka veredelt ginn.

Här President, an der zoustänneger Kommissioun ass och vill driwwer debattéiert ginn, ob een hätt misse Krittären an d'Ausschreiwunge setzen, fir verschidde Projeten ze prioriséieren oder, anescht gesot, ze refuséieren. Heibäi handelt et sech virun allem ëm Produktiounsart a -weisen oder d'Energiebeschaffung fir dës Zären.

Mir sinn der Meenung, dass dës hei net néideg ass, well en Zärenprojet just da ka realiséiert ginn, wa genau déi dote Froe gekläert sinn, well d'Rechnung soss net kann opgoen. Déi Krittären, déi par konter eventuell néideg gewiescht wieren, si konkret Virgaben, op wéi enge Standorte dës Zären an der Zone verte autorisabel sinn, a wou net. Well genau dat war déi lescht Joren d'Haaptbrems, déi d'Geméisproduktioun klenggehal huet.

Dat heiten ass e wichtige Schratt an e Beispill vu pragmatischer Landwirtschafts- an Ëmweltpolitik. Dofir ginn ech dann och den Accord vu menger Fraktioun fir dese Gesetzesprojet.

Ech soen Tech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Emering. An deen nächsten ageschriwwene Riedner ass d'Madamm Claire Delcourt. Madamm Delcourt, Dir hutt d'Wuert.

Mme Claire Delcourt (LSAP) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech mengen, dass mir haut e ganz interessante Gesetzesprojet hei virleien hunn. An ech huelen och scho viirewech, dass d'LSAP-Fraktioun hei wäert hiren Accord ginn. Et ass ganz wichteg, dass mir eise Baueren hei ënnert d'Äerm gräifen an dass mer och wëllen Uebst- a Geméisubau féideren an hinnen d'Méiglechkeete ginn, dës kënnen ze maachen.

Mir wëssen, dass d'Saisonen hei zu Lëtzebuerg net ëmmer laang genuch sinn an dass et dofir néideg

ass, an den Zären unzebauen. A beim Wuerzelgeméis ass dat éischter manner problematesch. Mir wëssen, dass een dat och kann an de Wanterméint lagere. Mee méi komplizéiert gëtt et awer bekanntlech och beim Frucht- a Blatgeméis.

Bon, da kann een och natierlech soen, dass déi Wiederphenomeener, déi elo kommen, an d'Schwankungen, déi do duerch de Klimawandel ervirgehuewe ginn, wéi Staarkreen, Glëtz, awer och Drécheperioden, am Fong d'Recolte vum Bauer kënnen impaktéieren. An d'Zäre kënnen also och derzou bäidroen, deem entgéintzewierken. An eng Etüd vum den WWF huet och gewisen, dass d'Joresproduktioun iwwert den Zärenubau ëm 300 % an d'Luucht ka goen.

Stand haut ass et jo esou, dass quasi all d'Uebst a Geméis, dat hei zu Lëtzebuerg consomméiert gëtt, och aus dem Ausland importéiert gëtt. A wa mir gär hätten, dass déi lokal Produktioun – an en conséquence och de lokale Konsum – an d'Luucht geet, da muss mir derfir suergen, dass et net un den néidegen Investitiounen wäert scheitern.

Et ass och esou, dass d'Agrargesetz schon Hëllef beim Opriichte vun Zäre virgesäit. Ech mengen awer, dass et richteg ass, dass mir hei nach méi e grouss Kader schafen, fir och méi grouss Investitiounen ze subsidiéieren.

Als LSAP ass et fir eis kloer, dass et wichteg ass, d'Bauere bei hiren Investissementen ze ënnerstëtzen. An et ass och genausou wichteg, dass d'Reegel aus dem Agrargesetz, fir d'jonk Baueren nach méi geziilt ze ënnerstëtzen, och an deem Projet weidergefouert gëtt.

Wa mir d'Produktioun hei zu Lëtzebuerg wëllen erhéijen a vläicht zu engem Deel manner op d'Importer aus dem Ausland ugewise sinn, dann ass dat hei e Gesetz, dat een nëmme begrëisse kann.

Et gëtt awer trotzdeem Punkten, déi mir gären anescht gesinn hätten. Den Appel à projets an den Accord vum Subsid soll un d'Nohaltegkeetskrittäre gebonne ginn. Esou wäit och esou gutt – et ass just schued, dass kee genau weess, wat fir eng Krittären hei genau gemengt sinn. An et gouf jo och elo scho gesot: D'Landwirtschaftskammer huet jo do och an hirem Avis genau dat bemängelt, dass et am Fong méi Informatiounen fir d'Bauere gebraucht hätt.

Ech mengen, hei soll et net drëm goen, de Baueren iergendwelch Steng an de Wee ze leeën an hinnen d'Liewe schwéierzemaachen, mee hinnen einfach déi néideg Informatiounen zoukommen ze loosser, op wat se mussen oppassen, wann esou e Projet soll ugeduecht ginn.

Bei de Subsiden, déi duerch dëse Gesetzesprojekt méiglech ginn, wäert et warscheinlech zu engem groussen Deel ëm déi sougenannt „Hydroponieproduktioun“ goen, also eng technesch Mise en place vun den Zären, déi et erlaabt, dat ganz Joer iwwer Uebst a Geméis unzebauen.

Dat kascht natierlech Energie. An och dofir ass et wichteg ze definéieren, wéi d'Baueren dës Zäre sollen hëten. Wann een elo ganzjäreg an Zäre wëll produzéieren, brauch een halt emol vill Energie. Bon, do sinn ech elo ... De Luc Emering huet et scho gesot, fir hie wär dat elo manner wichteg mat der Energie. Ech fannen, et ass awer elo net verkéiert, eng Kéier ze wëssen, wéi een dat soll ëmsetzen oder welch Form vun Energie fir d'Hëtzen do soll benotzt gi respektiv och welch Energiequellen eeben net erlaabt si fir dës Zären. Mee bon, vläicht kann d'Ministesch eis dozou jo awer nach dat eent oder dat anert méi soen.

E weidere kleng Kritikpunkt, dee mir wëllen ubrénge, ass dee ronderëm d'Demandeprozedur. De Bauer

dierf nach net ufänke mat bauen, ier en d'Demande eragereecht huet. E brauch och keng Autorisatioun, fir d'Demande eranzereechen. Falls en déi dann awer kritt, dierf en ufänke mat bauen, och wann en nach net weess, ob en dann elo säi Subsid kritt.

Aus eiser Entrevue mam Landesuebstbauveräin hu mir eraushéieren, dass esou eng Zär ouni staatlech Hëllef kaum ze amortiséieren ass. Mir sinn der Meenung, dass de Bauer also Planungssécherheet brauch, an dat vun Ufank un.

Et gëtt vill vu Simplification administrative geschwat. An eiser Meenung no wier et besser, sécherzestellen, dass déi néideg Autorisatiounen esou schnell wéi méiglech vergi ginn, fir dass de Bauer nom Accord vum Subsid och direkt kann ufänke mat bauen.

Zum Schluss wëllt ech just nach d'Ministesch froen, ob si vläicht le moment venu och kéint an d'Kommission kommen, wa bis Projete vläicht erakomm sinn, fir eis déi virstellen ze kommen. Jo, mol kucken, ob dat da méiglech ass.

Mee voilà, Här President, ech hat am Ufank awer gesot, dass d'LSAP jo der Meenung ass, dass mer d'Bauere wëllen ënnerstëtzen a méi Uebst a Geméis brauchen. An dofir recommandéieren ech eiser Fraktioun, dëse Projet matzestëmmen. Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Delcourt. D'Wuert huet elo den Här Jeff Engelen. Här Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, fir unzefänken, dem Här Jeff Boonen en häerzleche Merci fir säi schrëftlechen a mëndleche Rapport.

Als ADR begrëisse mir selbstverständlech dëse Projet ausdrécklech. Et ass ganz an eisem Sënn, dass d'Lëtzebuerger Landwirtschaft sech méi breet opstellt. De Grad u Selbstversuergung mat Uebst a Geméis ass de Moment nach ganz niddreg. Jee no Uebst- a Geméis-zorte läit dësen tëschent 1 a 15 %.

An de leschte Joren ass ons leider virun Ae gefouert ginn, wéi fragill eenzel Versuergungsweeër, fir Wuere ze kréien, kënnen sinn. All Schrack, fir eis Selbstversuergung mat héichwäertge lokalen Iesswuere ze erhéijen, ass e Schrack an déi richteg Richtung.

Une voix | Très bien!

M. Jeff Engelen (ADR) | Eis Biedem bidde jee no Region gutt Konditiounen fir heemesch Uebst- a Geméisupplanzung. Mir begrëissen duerfir, dass mer elo verstärkt op de Wee gi vum Uebst- a Geméisubau an den Zären. Hei kann Uebst a Geméis ënner optimale Konditiounen ugebaut ginn.

Et gëllt also elo, dëst Gesetz esou séier wéi méiglech an onkomplizéiert ëmsetzen. Den Uebst- a Geméisbauer muss vum éischte Moment un, wann en déi Hëllef uffreet, kloer wëssen, op wat hie sech aléisst. D'Krittären, wéi zum Beispill d'Nohaltegkeet, muss kloer definéiert ginn. Et muss verhënnert ginn, dass verstoppten Nofollgekäschten nokommen. D'Ufroen, fir eng Autorisatioun ze kréien, muss séier an onbürokratesch ofgewéckelt ginn.

Et stellt sech och d'Fro, ob et wierklech sënnavoll war, déi minimal Enveloppe op 1 Millioun Euro festzelleen. Dann hätt een och vläicht kënnen den Uebst- a Geméisbau an engem klengem Kader férdere. Mee ech mengen, wa mer elo Erfahrung hunn an deem Beräich, kann ee vläicht an der Zukunft och eng Kéier iwwert dës Iddi nodenken.

Erlaabt mer, nach e Wuert iwwert d'Vermaarte vum Lëtzebuerger Uebst a Geméis ze verléieren. Déi

Baueren, déi op de Wee ginn, d'Uebst- a Geméisproduktioun ze verstärken, muss kënnen mat der néideger Ënnerstëtzung rechnen. De Landwirtschaftsministère misst eng konsequent Politik féieren, fir déi héichwäertge Liewensmittelproduiten an de Fokus vum Konsument ze réckelen. Dat ass och dacks eng Fro vun de Käschen. Grad Leit mat engem klengem Portmonni fällt et dacks schwéier, lokal Produkter der importéierter Wuere virzezeien. Mir hoffen, dass mat dësem Gesetz lokal a regional Produkter e bësse méi erschwénglech gi fir jiddereen.

Erlaabt mer dann, op de Verkauf, d'Vermaartung, anzegoen. Dat ass dat Wichtigst fir d'Zukunft vun den Zären. Wann et eis net geléngt, hannendrun e Maart opzebaue mat deene Produiten, déi eis Baueren erschaffen, da komme mer net virun an da war dee ganzen Invest, wann ech et esou dierf soen, fir d'Kaz. An ech mengen, dat dierf et net sinn! Et muss eis onbedéngt geléngen, e Maart hannendrun opzebauen. Do muss ee vläicht mol iwwer aner Weeër an der Verkaufsstrategie nodenken.

Mee erlaabt mer och nach e Wuert zu den Normen. Déi leie mer e bëssen um Mo. An ech mengen, do muss een eng Kéier driwwer nodenken, déi Normen, déi Virschrëften, déi a mengen Aen dacks onsënneg sinn, eng Kéier e bësse méi opzeweichen. Well d'Natur schafft net no Normen. Dat ass de Mënsch. Mee d'Natur erschafft Naturprodukter. A mer sollen och da gutt Wuere kënnen verkafen, wa se mol net grad der Norm entsprechen.

An an deem Sënn do géife mir d'Zoustëmmung ginn zu dësem Gesetz. Merci.

M. Fred Keup (ADR) | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Engelen. Dann ass d'Wuert fir d'Madamm Joëlle Welfring. Madamm Welfring.

Mme Joëlle Welfring (déi gréng) | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, e puer Saache virop. Et ass kloer, dass mer hei am Land eng diversifiéiert a resilient Landwirtschaft brauchen. Méi Eegeproduktioun bei eisen Iesswuere ass strateegesch wichteg. An et ass och kloer, dass mer dee Sektour bei dësen Ziler ënnerstëtze mussen. Aus all dëse Grënn ass et natierlech wichteg, déi néideg finanziell Ënnerstëtzung vum Staat ze assuréieren. An dofir ass e Finanzéierungsgesetz och per se wichteg a richteg.

Trotzdeem, 20 Milliounen Euro, dat si vill Steiergelder, an dës muss mat Verantwortung ugeluecht ginn. Konkreet: Dës Moyene mussen eiser Meenung no strateegesch agesat ginn, fir d'Liewensmittelproduktioun op méi fest Been ze stellen. An do gehéiert an Zäite vu multiple Krisen och eng ëmweltgerecht Planung derzou.

Net nëmme steet eeben, wéi et schon ugeklungen ass, an dësem Text näischt driwwer, wéi eng Nohaltegkeetskrittären hei sollen ugewannt ginn, mee op meng Nofro hi confirméiert d'Ministesch, dass, wa just ee Kandidat sech géif bei dësem Appel à projets mellen, dës Krittären iwwerhaupt net gräife géifen.

Firwat gëtt hei net d'Geleeënheet ergraff, bei dësem Appel à projets nohaltege Ubauweisen, als Beispill de Bioubau, wou et jo nach munches nozehuele gëtt, mat Zousazpunkte méi staark ze gewiichten?

Déi selwecht Froe kéint ee stellen zur Notzung vun Ofwiermt vu Biogasanlagen oder vun Datenzentren – Stéchwuert Google –, erneierbarer Energie oder innovativer Zärenteknik, zum Beispill mat dynameschen PV-Modulen, Kreeslafschléissung oder enger gudder visueller Integratioun an d'Landschaft. All dëst kéint och d'Akzeptanz vun esou engem groussen Projet

erhéijen, eppes, wat, jee nodeem wou dee geplangt gëtt, net onbedéngt ginn ass.

Wuelverstan, ech schwätzen hei net vun Ausschlusskrittären oder exklusive Konditiounen fir oder géint en aneren Deel vum Landwirtschaftssektor, mee just dovun, kloer Zeechen ze setzen zu deem, wat mer eis als Effektivitéit vun dëser Aart vu groussen Projeten erwaarde kënnen.

Als Reaktioun op eis konstruktiv Ureegung krute mer an der Landwirtschaftskommission vum der Ministesch gesot, dass et mol net sécher wär, dass iwwerhaupt iergendee sech géif mellen, fir bei dësem Appell matzemaachen. Dat kléngt net ganz motivéiert oder motivéierend.

Och meng Nofro, fir dass mir Abléck an dës Nohaltegekeetskrittäre kréichen, gouf refuséiert. Dëst ass net just weening Transparenz a mécht et net einfach, oder besser, huet et net einfach gemaach, un dësem Projet de loi en bonne et due forme matzeschaffen, mee et ass am Fong esou, dass mer hei d'Kaz am Sak solle kafen.

Ma och déi landesplaneresch Approche, oder besser, de Mangel un enger landesplanerescher Approche, féiert zu Bedenken. Jee no Choix vum der Ubau-technik, zum Beispill net buedemgebonnenen Ubau, kënnen gréisser Gréngflächzonen definitiv versiegelt ginn, woubäi jo grad dës Zonen notament solle fir déi Mënsche reservéiert bleiwen, déi mam Buedem schaffe müssen.

Dofir géif et Sënn maachen, verschidden Zären am Bauperimeeter oder méiglechst no un Industriezonen unzeleeën, well se do bestoend Infrastrukturen – Ofhëtzt, Gasen, CO₂ oder Reewaasser – fir den Ubau kënnen notzen.

Op d'Fro, wou d'Aarbechte vum der sougenannter „Urban Farming Initiative“, déi vum der Virgängerregierung an d'Weeër geleet gouf, dru sinn, koume just evasiv Äntwerten.

Madamm Ministesch, Dir hat erkläert, dass Der keng Zäit mat landesplanereschen Iwwerleeunge wéilt verléieren, an ech verstinn, dass et och séier muss goen. An trotzdem, am Regierungssacord steet awer: „Le Gouvernement [...] établira des zones spéciales dédiées“, fir d'Liewensmittelproduktioun, „autour des zones d'activité économiques, tout en mettant un accent particulier sur la circularité.“ Eng Fro wär: Wou sinn dës Aarbechten drun? An déi zweet wär: Wäerten dës nach am Virfeld vum dësem Appell virugedriwwen ginn, soudass se och dësem zum Beispill zeguttkomme kéinten?

Am Sënn vu méi Planungssecherheet fir interesséiert Baueren hat ech och schonn am Dezember d'lescht Joer derfir plädéiert, dass méiglechst fréizäiteg op Regierungssäit – an ech mengen, den Här Boonen hat virduen eppes an där selwechter Richtung hei gesot – an och mat der Landesplanung a mat de betraffene Gemengen e Begleetgrupp soll en place gesat ginn, fir dësen Appell, a virun allem d'Projeten, déi doraus sollen ervirgoen, ze encadréieren. Dëst ass essenziell, fir méiglechst gutt duerch d'Autorisationsprozeduren ze kommen an och eventuelle Bedenken aus der Noperschaft virzegraifen. Och heierop koum keng wirklech Reaktioun.

Eng kollaborativ Approche ass vum zentraler Wichtegkeet, wa mer am Sënn vum enger wirklech nohaltiger Liewensmittelproduktioun hei am Land wëlle virukommen. LAKU, Käre vum Séi, Natur genéissen, dat sinn alles kollaborativ Initiativen, déi an de leschte Joren en place gesat goufen an déi sech gutt entwéckelt hunn. Si weisen, dass een, wann ee wëllt, den Ubau vu Liewensmittel mat aneren essenziellen

Ziler, wéi zum Beispill dem Schutz vum eise Drénkwaasser – wat jo och e Liewensmittel ass – oder dem Naturschutz kann an Aklang bréngen.

Här President, leider ass dëse Projet an dëser Form eng verpasste Chance vum dëser Regierung, hei déi richteg Akzenter ze setzen, gestalteresch virzegoen an zesumme mam Sektur zukunftsweisend Projeten ze erméiglechen, déi kéinten en Deel vum der Léisung an Zäite vu multiple Krise ginn.

Dofir wäerte mer dësem Projet net zoustëmmen, mee mer wäerten eis bei dësem Projet enthalten. Et kann een also just hoffen, dass d'Regierung virum eigentlechen Appel hei d'Kéier kritt, fir mat deem néidegen Engagement fir eis Zukunft ze agéiere respektiv dass dem Sektur säin eegenen Innovationswëllen do wäert wirken, wou d'Regierung leider net deen néidege Courage opbréngt.

Mir soen Iech Merci fir d'Nolauschten. An ech wollt nach d'Geleeënheet ergräfen, fir eng Motioun eranzerreechen, Här President, déi ech dann herno hei virstellen. Wannechgelift.

Merci fir d'Wuert.

Motion 1

« *Renforcement du soutien aux entreprises agricoles de la production de légumes et de fruits, avec un accent particulier sur les PME* »

La Chambre des Députés,

considérant

– *que les petites et moyennes exploitations agricoles constituent un pilier essentiel d'une agriculture durable et diversifiée ;*

– *que ces exploitations sont particulièrement exposées à des défis structurels et économiques, notamment en matière de relève, de formation, de commercialisation et d'accès à l'innovation ;*

– *l'importance de garantir un renouvellement générationnel dans le secteur agricole, notamment en facilitant l'accès à la profession aux personnes en reconversion ou ayant une vie familiale active ;*

– *le potentiel stratégique du développement de la production locale et durable de légumes et de fruits, tant pour la sécurité alimentaire que pour la diversification agricole,*

invite le Gouvernement

– *à adapter l'offre de formation agricole, en particulier pour les nouveaux entrant.e.s, de manière à permettre une participation plus flexible (formations à distance, en soirée, formats modulaires), afin de mieux répondre aux besoins de personnes en reconversion ou ayant une vie familiale active ;*

– *à renforcer le soutien aux exploitations qui accueillent des stagiaires ou des apprenti.e.s, en tenant compte de l'investissement en temps, en moyens humains et en accompagnement que cela représente, notamment afin d'élargir le cercle d'exploitations formatrices ;*

– *à développer l'offre de conseil spécialisé pour les producteurs.trices de légumes et de fruits ;*

– *à soutenir le développement de circuits de distribution locaux et de chaînes de valeur régionales, en particulier en lien avec la production de fruits et de légumes, afin de renforcer la viabilité économique des exploitations agricoles de taille petite à moyenne et leur capacité à capter une part équitable de la valeur ajoutée ;*

– *à appuyer de manière ciblée les projets d'innovation agricole adaptés aux petites structures, notamment dans les domaines de la diversification, de l'agriculture durable, de la transformation à la ferme ou de la vente*

directe, notamment en facilitant l'accès aux prêts bancaires pour financer les investissements au profit des entreprises concernées, dans une logique d'une véritable résilience à long terme.

(s.) Joëlle Welfring, Claire Delcourt, Marc Goergen, Sam Tanson, David Wagner.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Welfring. Deen nächsten ageschriwwene Riedner ass den Här Marc Goergen. Här Goergen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Virun dräi, véier Joer hate mer eng interessant Diskussioun hei iwwert d'Zären. Deemools hunn ech dat Theema entdeckt. A mir hate virun engem Mount jo nach eng Kéier driwwer geschwat, dass mer de Lëtzebuerger Produit mussen méi attraktiv maachen. An duerfir ginn ech Iech Recht, dass Der op dëse Wee gitt, fir dass eist Geméis an eis Friichte vill méi attraktiv ginn.

Well ee vun de Problemer, deen och de Konsument huet, wann en am – ech wollt en Numm soen – Supermarché steet, ass: Do hutt Der e Produit, dee vun iergendwousch aus Südeuropa kënnt, aus Nordafrika oder, zum Deel, wann een d'Spargelen hëlt, aus Südamerika. Wat Mercosur nach méi schlëmm wäert maachen, well do sinn ech net enger Meinung mat Iech. Mee fir zrëck zum Geméis ze kommen: Dat kascht d'Hallschent vum Präis! An dat ass de Problem, dee mer am Moment hunn.

An duerfir ass et immens richtig, dass Dir hight an Dir gitt ... Jo, et si vill Milliounen, déi hei ugekënnegt gi sinn. Jo, ech mengen, et gouf jo och elo e bësse kritiséiert. Ech kritiséieren et net, well ech soen: Mir müssen eise Baueren hëllefen, mir müssen eis Bauere stäerken! Well et kann net sinn, dass eis Baueren herno müssen op anere Plaze spueren. Et geet nun emol net. Mir kënnen net sozial mathale mat anere Länner, well deenen hir Standarde vill méi déif sinn, wat net gutt ass. Dat heescht, zu Lëtzebuerg mussen mer higoen an eis Regierung muss d'Bauere weiderhin ënnerstëtzen a stäerken. An dofir ass dat heiten och e richtige Schrëtt, dee gemaach gëtt.

Et muss ee just herno an der Transparenz nach dru schaffen, dass, wann déi Produiten herno enzwoosch sinn, een och kloer erkennt, dass et déi Lëtzebuerger Produiten aus deenen Zäre sinn. Well wat geschitt hautzudaags? De Menu du jour gëtt zwar vläicht fir zéng Euro verkaaft, mee Dir wësst awer net, wou d'Wuerzel oder d'Tomat hierkënn. An dat ass déi Transparenz, déi een herno muss hunn, dass ee seet, dass och an de Restauranten an an de Supermarché muss ganz kloer gekennzeechent sinn: „Dat doten ass e Lëtzebuerger Produit!“, dass dat ervirgehewe gëtt an dass een dat a Konkurrenz setzt mat deenen anere Produiten, déi vun immens wäit hierkommen.

Well ech hunn ni verstanen, wéi Geméis, dat esou e wäite Wee zrëckgeluecht huet, ka méi bëlle sinn a firwat de Supermarché dat esou massiv ubitt a mat de Lëtzebuerger Produiten och a Konkurrenz setzt. Do mussen mer och eng Kéier mat der Distributioun e seriöt Wuert schwätzen, well et läit an hiren Hänn. Ech weess, si kënnen déi Produite méi bëlle kafen, mee si mussen se net méi bëlle kafen. Wann d'Distributioun eng Kéier géing eng Hand mat upaken an eis Bauere stäerken, wäere mer och mol gutt ënnerwee.

Dofir wäerte mir dëse Projet, dee ganz gutt ass, haut matstëmmen. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Den Här David Wagner huet d'Wuert. Här Wagner.

M. David Wagner (déi Lénk) | Merci, Här President. Merci och dem Här Boonen fir säi ganz gudden Rapport.

(Interruption par M. Jeff Boonen)

Sidd Der erstaunt? Nee, well gëschter huet de Premierminister jo gemengt: „D'Bauere gehéieren op d'Feld an net an e Büro!“ Mee et mierkt een awer, datt een och Baueren hei an der Chamber brauch an net nëmmen um Feld!

Plusieurs voix | A!

Une voix | Très bien!

M. David Wagner (déi Lénk) | Trotzdeem, also, natierlech fanne mir dat och gutt – et ass bal eng Lapalissade, dat ze soen –, datt zu Lëtzebuerg méi Geméis a méi Friichten ugebaut musse ginn.

D'Landwirtschaft ass en zukunftssträchtege Secteur. Mee mir wësse ganz genau, datt d'Landwirtschaft muss ëmgebaut ginn. Natierlech, also, mir gehéieren net zu deenen, déi einfach mam béise Fanger op d'Bauere wëlle weisen. Mir wësse ganz genau, datt no Joerzénge eng gewësse Landwirtschaftspolitik, déi bedriwwen gouf, och op EU-Niveau, net méi nohaltig ass, datt een do muss ëmstrukturéieren. An dat heescht natierlech, Oplagen ze änneren, mee dat heescht natierlech och, Hëllef ze änneren. Well natierlech mussen déi Betriber dat kënne stemmen.

Ech mengen, d'Madamm Welfring ass och dorobber agaangen a mir hunn änlech Kriticken. Et geet u sech, jo, net an déi komplett falsch Richtung, ze soen, datt elo d'Baueren och gehollef kréien, wa se an Zären investéieren, fir eebe Friichten a Geméis kënnen ze produzéieren. Wat mir hei zu Lëtzebuerg tatsächlech eendeiteg méi brauchen, och wann et méi komplizéiert ass zurzäit.

A wéi den Här Goergen och gesot huet, mécht et jo kee Sënn, Friichten a Geméis massiv ze importéieren, wa mir et selwer kënne produzéieren. An natierlech kascht dat méi deier, well et och méi aarbechtsintensiv ass. An do si mer erëm bei der Fro vun den Hëllef, fir souwuel derfir ze suergen, datt d'Baueren dovunner kënne liewen, wéi och, datt de Konsument sech dat um Enn och ka leeschten. Dofir muss een d'Subventionspolitik och änneren.

Leider vermësse mir och, datt een u sech awer bei den Oplagen hätt kënnen an eng aner Richtung goen a soen, datt een awer a Richtung geet vun Ënnerstëtzung vun ekologeschen Zären, déi genausou produktiv kënne sinn. An am Hëllef op de Waasserverbrauch, am Hëllef och op de Pestizideverbrauch soll een awer trotzdeem Hëllef maachen, mee anersäits och déi beschtméiglech Krittäre festleeën.

Well mir sinn amgaangen, Jalonen ze setze fir déi nächst Joren, voire Joerzénge. A mir wësse ganz genau, wéi séier sech awer och d'Ëmwelt- an d'Klima-verhältnisse an d'Biodiversitéit verschlechteren. Also gëllt et, haut, elo direkt, ze agéieren. Aus deem Grund wäerte mer eis och bei deem Projet de loi enthalten.

Ech soen Iech Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Wagner. Domat wär d'Lëscht vun den ageschriwwene Riedner ofgeschloss.

D'Regierung kritt d'Wuert. Madamm Landwirtschaftsminister.

Prise de position du Gouvernement

Mme Martine Hansen, Ministre de l'Agriculture, de l'Alimentation et de la Viticulture | Villmools merci, Här President. Am Koalitionsaccord hu mer dra-stoen, datt mer eis Landwirtschaft gäre wëllen diversifizéieren. Mir hunn Agri-Innovatioun, eng Ulafstell, geschaaft.

Mir hunn am Koalitionsaccord stoen, datt mer gäre méi Geméis an Uebst wëlle produzéieren. Mir sinn eis

bewusst gewiescht, datt mer net nëmmen déi Kleng kënne fërderen, well déi Kleng, an dat ass dann eng Äntwert op den Här Engelen, déi gi schonn am aktuellen Agrargesetz gefërdert. Do hu mer e Plaffong bis 2 Milliounen. A wann een eng méi Kleng mécht, dann huet een all Interêt, dat iwwert dat normaalt Agrargesetz ze maachen, well do kann een normal 40 % kréien, plus 20 % fir de Geméisbau, plus 15 % fir dee Jonken. Dat heescht, do kritt een eng vill méi grouss Ënnerstëtzung. Dofir ass dat u sech kee Problem fir déi méi Kleng.

Mir waren eis awer bewusst – ech mengen, de Jeff huet vun den Tomaten a vun den Äerdbiere geschwat –, datt mer bei de Kornschongen 0,5 % Selbstversorgungsgrad hunn, bei dem Paprika hu mer bal null, dat heescht, mir hu ganz vill Sputt no uewen.

D'Restauration collective freet et och. Mir waren och am Kontakt mat de Klinicken. Och déi froen et. Dat heescht, mir brauche méi Geméis a mir géifen et dann och lassginn. An déi fréier Regierung hat jo och scho gesot, mir bräichten och gréisser Zären. Dofir hu mer dat hei Gesetz eebe gemaach, fir och gréisser Zäre kënnen ze ënnerstëtzen.

Et ass vill geschwat ginn iwwert d'Krittären, d'Nohaltegkeetskrittären. Deen éischte Punkt ass: Et muss ee beweisen, datt et économiquement viable ass an datt een d'Sue kritt, fir et ze maachen. Dat ass deen éischte Krittär.

A wann een dat da bis erfëllt huet an et si méi Demanden do, da kommen d'Nohaltegkeetskrittären. Mir wäerten déi sécherlech bei der Ausschreiwung nach eng Kéier méi preziséieren. Ech mengen, d'Waasser ass wichteg, den Energiekonsum ass wichteg, d'Gestioun vun de Produktiounsmëttelen ass wichteg. Do wäerte mer nach Prezisiounen bei der Ausschreiwung maachen.

D'Madamm Delcourt hat gefrot, ob et méiglech wier, datt ech herno mat deene Projeten an d'Kommissioun kéim. Dat, mengen ech, kann ech net maachen! Well mir maache jo och Ausschreiwungsselektiounen pro Joer, wa mer Investissementer a Maschinne maachen. Do kréie mer och heiansdo méi Dossierien eran. Da muss et och Selektiounskrittäre ginn. Da kann ech net soen: „De Jempi vun Uewerkolpech huet elo, ech weess net wat, déi do Maschinne gefrot, déi huet esou vill kascht, an e kritt se elo net.“ Dat geet net, dat kann ech net maachen!

Ech kann awer natierlech herno soen: „Mir haten x Projeten, an deen doten ass erausgewielt ginn.“ Dat ass natierlech dat, wat mer kënne maachen.

D'Madamm Welfring huet nach eng Kéier iwwert d'Standorte geschwat. Mir hunn d'Decisioun geholl, datt mer den Entrepreneurship lafe loossen an datt mer et net wëllen agrezen. Mir wëlle wierklech mat deem Gesetz kucken, datt mer virukommen.

Mir hunn awer och gesot, an do hat ech gëschter nach eng Kéier eng Entrevue mam Ëmweltminister, fir datt mer do eng Usprichpersoun kréie fir d'Zären, fir datt d'Leit, wa se sech do Gedanke maache mat engem Site, och kënnen ofchecken, ob dee Site do erapass. Ech mengen, grouss Zären an engem Bauperimeeter, dat ka kee sech leeschten. Wann ech jo de Bauperimeeterpräis huelen, de Bauplazepräis, an ech géif do Hektaren Zären opriichten, ech mengen, dat ka beim beschte Wëlle kee sech leeschten.

Vläicht nach just kuerz zum Timing, well ech mengen, dat Meesch ass gesot: Mir hunn d'Notifikatioun op Bréssel gemaach. Mir hoffen, datt mer déi an zwee Méint esou dorëmmer zrëckkréien. Dat weess een

net. Mee et ass just eng Notifikatioun. Da wäerte mer de Cahier des charges hoffentlech am Summer erausginn. An da loosse mer deene Leit Zäit, fir hir Projete virzebereeden. Wärenddeem kënne se natierlech d'Zäit och nutzen, fir schonn eventuell ze kucken, ob de Site gëeegent ass oder net gëeegent ass, soudatt ech hoffen – mee wéi gesot, dat kann ech elo net 100%eg soen –, datt mir Enn des Joers do eng Ausschreiwung kënne maachen.

Mir wäerten och zu deem Zäitpunkt public maachen: „Mir maachen elo eng Ausschreiwung mat alle Sue, déi am Dëppe sinn“, well wann déi natierlech net ausgi ginn, da plange mer, zwou Ausschreiwunge pro Joer ze maachen.

Also, wéi gesot, mir hunn dese Projet de loi era-bruecht, fir eis Geméisproduktioun an eis Uebst-produktioun ze ënnerstëtzen. An ech si wierklech frou, datt dee legislative Prozess och ganz séier gelaf ass.

Ech soen e grouse Merci un all déi, déi de Projet ënnerstëtzen, fir datt mer definitiv an Zukunft méi Lëtzebuerger Uebst a Geméis kréien, well et ass Potenzial do. Ech soen Iech Merci.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister. Et sinn nach zwou Wuertmeldungen do, d'Madamm Delcourt an den Här Engelen. Madamm Delcourt.

Mme Claire Delcourt (LSAP) | Jo, merci. Ech hat mech virdru vläicht e bësse schnell an net richtig ausgedréckt. Natierlech ass et gewiescht, fir dass mer einfach e bëssen Informatiounen kréien, wéi vill Projeten eragereecht ginn, an natierlech och an anonymiséierter Form, dass ee vläicht seet: „Ok, mir hunn elo e Projet X, deen huet de Krittären entsprach, andeems en esou an esou dat geplangt huet“, ouni dass een dat natierlech elo konkret un iergenden Numm bënnt, fir dass mer einfach e bësse wëssen, wéi Der virgaange sidd, wat Der erakrut, einfach fir eis um Lafenden ze halen.

Mme Martine Hansen, Ministre de l'Agriculture, de l'Alimentation et de la Viticulture | Jo.

Une voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm ... Do ass keng Äntwert. Oder ass d'Äntwert scho komm?

Mme Martine Hansen, Ministre de l'Agriculture, de l'Alimentation et de la Viticulture | Jo, hunn ech gesot.

M. Claude Wiseler, Président | Dat war dann eng kloer Äntwert. Här Engelen, et ass un Iech.

M. Jeff Engelen (ADR) | Jo, merci. Ech wollt just eppes preziséieren, keng Fro stellen. Ech wollt just dat hei preziséieren: Ech hat gesot, et sollt een dat mat deene klengen Zären ënner enger Millioun an Zukunft kucken. Ech hat net gesot, bei deem Projet. Mee op d'Erferung hi mat deem Gesetz soll een an dräi, véier, fënnf Joer eng Kéier drop kucken, ob een do net och ka vläicht eng Marktlücke entdecken an dann doriwwer zoumaachen. Dat war dat, wat ech wollt soen: an Zukunft, net elo. Merci.

Mme Martine Hansen, Ministre de l'Agriculture, de l'Alimentation et de la Viticulture | Jo, mee ech mengen, datt et och an Zukunft méi rentabel wäert bliwen, wann ech wierklech eng kleng Zär maache vu 500.000 Euro, déi iwwert dat normaalt Agrargesetz ze huelen, well ech do wierklech vill méi Bäihëllef ka kréien, ausser ech hätt kee Plaffong méi. Da wär et natierlech ... Jo.

M. Jeff Engelen (ADR) | Et muss een nach kucken, wéi et sech entwéckelt.

Mme Martine Hansen, Ministre de l'Agriculture, de l'Alimentation et de la Viticulture | Jo, jo.

M. Jeff Engelen (ADR) | Et ass jo dat, wat ech wollt soen.

Mme Martine Hansen, Ministre de l'Agriculture, de l'Alimentation et de la Viticulture | Souwisou wäerte mer e Bilan maachen. Merci.

M. Jeff Engelen (ADR) | Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Mir kucken dat. Merci. Domat wär dann d'Diskussioun zu deem Projet de loi ofgeschloss.

Ech géing de Projet de loi zum Vott stellen. Also, et geet em de Projet de loi 8468. Den Text steet am Document parlementaire 8468⁴.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8468 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt elo un. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 54 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmm a 6 Abstentiounen. Dëse Projet de loi ass also ugehall mat 54 Jo-Stëmme bei 6 Abstentiounen.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par M. Laurent Mosar), MM. Maurice Bauer (par Mme Diane Adehm), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galle (par M. Jean-Paul Schaaf), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par Mme Octavie Modert) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par Mme Barbara Agostino), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Georges Engel), Francine Closener, M. Yves Cruchten (par M. Ben Polidori), Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Se sont abstenus : Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

Motion 1

Dann hu mer nach eng Motioun, déi d'Madamm Welfring ofginn hat. D'Madamm Welfring hat keng Méiglechkeet, se virdrun ze explizéieren. Si kritt also elo direkt d'Wuert, fir d'Explikatiounen ze ginn. Madamm Welfring.

Mme Joëlle Welfring (déi gréng) | Jo, merci, Här President. Dat hei ass am Fong, soen ech emol, en Zousaz zu deem Gesetz oder zu deenen Aiden, déi elo déi grouss Entreprisë kréien. Dat hei ass am Fong nach eng Kéier, fir och déi Kleng, fir déi jo schonn Aidë bestinn, och am Agrargesetz, dat ass wuelverstanen, nach eng Kéier ze stäerken. Well och déi hunn hir Suergen an déi soen och, dass se zum Beispill

Problemer hunn, wa se gären als Quereinsteiger an dee Beruff eraklappen a sech professionaliséieren, zum Beispill mat der Offer an der Schoul, eeben do zum Deel och Problemer hu mat den Hoiraren, well dat oft Leit sinn, déi eebe scho schaffen, déi eng Famill hunn, wou dat natierlech schwéier ass, zu Schoulzäiten do kënnen a Coursen ze kommen.

D'Fro war eeben – et ass en Deel vun dëser Motioun, déi och gedroe gëtt oder mat ënnerschriften ass vun der LSAP, vun de Piraten a vun deene Lénken –, ze kucken, wéi een dat hei kéint verstärken an d'Offer vläicht méi un d'Uspréck vu Leit upassen, déi schonn an enger aktiver beruflecher Laufbahn sinn, déi awer wellen ëmklappen, an déi mer jo och brauchen.

Dat Zweet ass, dass och bekannt ass, dass an deem Secteur ganz wéineg Betriber, an ëmmer déi selwecht, Stagiairen ophuelen an déi ausbilden, wat jo gutt ass, mee d'Fro ass och – an ech weess, do gëtt et scho verschidden Ennerstëtzen, souwuel hei wéi och am Handwerksberäich –: Mee kann een hei net driwwer nodenken, wéi een nach zousätzlech kann dat dote verstärken? Well mir brauche jo Leit, déi sech professionaliséieren an deem Beräich, an et sinn oft kleng Betriber, déi déi nach ausbilden do derbäi. Dat heescht, d'Fro ass: Wat sinn deenen hir genau Besoinen a wéi kéint ee vläicht als Regierung nach dorop reagéieren, fir dat nach e bëssen ze verstärken? Dat kënn souwuel finanziell Moyene sinn, mee awer vläicht och organisationeller oder och nach vläicht Vereinfachunge vu verschiddene Prozeduren.

Dat Drëtt ass eeben, och nach d'Berodung ze verstärken. Ech mengen, do gëtt et am Ausland gutt Beispiller, wou do wierklech spezialiséiert Zentere sinn, déi deene Leit, déi an deem do Beräich sinn ... Dat ass elo net nëmme fir déi Kleng am Speziellen. Mee awer grad fir déi ass et wierklech wichteg, dass mer se professionell begleeten, se wierklech ëmmer erëm beroden zu Neierungen, déi se wësse mussen, technologescher Zort, awer och vläicht zu Reegellungen, dass een hinne wierklech en Deel vun der Aarbecht ofhëlt duerg eng gutt Berodung a professionaliséiert Berodung.

An dat Véiert ass eeben, dat ass och virdrun ugeklongen, dass et wichteg ass, dass mer hei mussen derfir suergen, dass och e Marché dofir do ass an dass och eng Wäertschöpfungsketten hei entsteet, déi och hëlleft, dass déi Produiten op de Maart kommen.

An dat Zweetlescht ass eeben d'Innovatioun, dass ee wierklech ... An do gëtt et jo och scho verschidden Aiden, déi ee ka kréien. Wéi kann een derfir suergen, dass déi vläicht nach méi genotzt ginn? Dat ass dat eent.

An dat anert, wat nach zum Schluss ass, ass, dass och kloer ass, dass verschidde Betriber och Problemer kréien, Garantien ze kréien, fir Prëten opzehuele bei de Banken. Wéi kënnen mer vläicht als Staat och do hëllefen? Dat ass nach eng Ureegung, déi ech hei mat dëser Motioun wollt ginn. Voilà!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Welfring. Wie wëllt dozou Stellung huelen? Den Här Boonen. Här Boonen.

M. Jeff Boonen (CSV), rapporteur | Merci, Här President. Merci fir d'Motioun. Bon, hei sinn e ganze Koup Saachen dran, déi wichteg sinn, déi deelweis iwwergräifend ginn. Wann ech elo den éischten an den zweete Punkt kucken, dat huet jo deelweis mat Educatioun ze dinn.

Et ass esou, dass jo am Kader vum Agrargesetz, wat mer déi leschte Kéier gestëmmt haten, gesot ginn ass, dass ee muss en aktive Bauer sinn, dass et eng Validation des acquis gëtt an dass och do eng

Formatioun an der Ackerbauschoul, wann ech dat d'lescht Joer richtig héieren hunn, wéi mer et hei gestëmmt hunn, wäert ugebuede gi fir déi Leit, déi an de Beruff wellen eragoen.

A wat d'Stagen ugeet, si mer effektiv am Beräich vun der Educatioun. Am Beräich vun der Offre gëtt et och, mengen ech – dat misst d'Ministesch vläicht e bësse méi preziséieren –, elo e ganze Programm fir all déi Leit, déi an de Beräich vu Geméis- an Uebstbau eraginn. Voilà!

An da bei de Prëten, dat hate mer an der Zäit. Do ass et eng Hëllef um Prêt ginn, wann een e jonke Bauer war. Dat ass effektiv ofgeschafft ginn an et ass elo iwwer Hëllef gaangen, iwwert déi sougenannten Investitiounsbaühëllefen, wat eigentlech jo och eng Hëllef ass, well een da Suen um Kapital kritt a manner muss léinen.

Ech mengen, dass hei en Deel misst drakommen, deen Ament mat där Strategie, déi d'Madamm Ministesch amgaang ass ze maachen, fir Betriber ze iwwerhuelen, dass mer do d'Chance sollte ginn, dat mat do ze consideréieren an ze kucken, wat an hire Ressort passt, fir dat do ze maachen.

An duerfir géif ech soen, mir stëmme déi Motioun elo net, mee mir ginn awer mat op de Wee, déi verschidde Saachen do respektiv mam Kolleg vum der Educatioun ze kucken.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Boonen. Wie wëllt nach zu dëser Motioun schwätzen? Den Här Engelen.

M. Jeff Engelen (ADR) | Jo, merci, Här President. Mir géifen dann d'Zoustëmmung ginn zu dëser Motioun. Et si fënnel Fuerderungen oder Punkten dran, déi mer alle fënnel selwer scho propagandéiert hunn an eise Walprogrammer.

(Hilarité)

An duerfir géife mer se och hei da matstëmme. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Bon, gutt. Den Här Goergen huet d'Wuert gefrot.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci, Här President. Hei si ganz gutt Punkten dran, déi mer och schonn oft erwänt hunn, virun allem fir déi lokal Distributioun ze stäerken. An et ass wierklech ee Punkt, virun allem dee leschten Tiret, wou Der ugeschwat hutt, – dat ass och, ech mengen, virdrun nach eng Kéier bei der Finanzdiskussioun opkomm –, dass et immens schwierig ass, déi Prëten ze kréien, fir herno säi Betrib ëmzestellen a fir iwwerhaupt déi lokal Distributioun kënnen ze maachen. Dat heescht, et ass net esou, wéi virdu vum CSV-Spriecher ugekënnegt ginn ass, dass do scho Saachen amgaange sinn.

Ech weess et net, well all déi Baueren, mat deenen ech bis elo geschwat hunn, soen: „D'Banke verstinn eis net.“ De Problem kann och heiansdo am Dialog leien. Mee d'Banke si selte bereet, de Bauerebetriber esou ze hëllefen, wéi se et eigentlech verdéngt hätten. An dofir ass dat, wat d'Madamm Welfring hei drageschriwwen huet, fir mech immens wichteg. Well wa mer d'Bauere wellen an Zukunft stäerken, mussen mer hinnen och den Accès ginn zu de Banken. An d'Banke mussen déi Kreditter esou verginn, dass de Bauer och an Zukunft ka seng Entreprise weiderhin ausbauen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Gëtt et nach eng aner Wuertmeldung? Dat ass net de Fall. Da ginn ech der Ministesch d'Wuert.

Mme Martine Hansen, Ministre de l'Agriculture, de l'Alimentation et de la Viticulture | Jo, ech wëll nach

eng Kéier op dee leschte Punkt mat de Bankgarantien agoen. Mir kënnen dat sécherlech net nëmme fir d'„petites structures“ maachen. Dat heescht, mir hunn och am Kader vum Zäregesetz an och vun aneren Investissementen schonn ... Zum Beispill mat der BEI probéiere mer, a Kontakt ze kommen, wat de Kommissär do annoncéiert huet, datt do eventuell kéinten Hëllef kommen. Mee mir kënnen net einfach soen, fir déi „petites structures“ – ech weess jo nach net, wat et wier –, do kucke mer, eng Bankgarantie ze kréien, a fir déi aner net. Dofir ënnerstëtzen ech wierklech och dat, wat de Jeff Boonen gesot huet. Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister. Zum Schluss dann d'Auteure vun der Proposition. Madamm Welfring.

Mme Joëlle Welfring (déi gréng) | Merci, nach eng Kéier. Also ganz kuerz: Ech wëll just drop reagéieren, wat elo ugeklongen ass, dass schonn eng Offer fir eng Formation besteet. Dat ass och richtig. Do gëtt et eng. Mee mengen Informatiounen no war do d'Aschreiwung net ganz grouss dëst Joer. Dat heescht, dat läit jo och zum Deel drun, dass d'Leit et net onbedéngt einfach hunn, wa se sech gären do forméiere loossen, well se schonn an engem anere Beruff sinn, do un deene Formatiounen deelzehuelen. An dofir hat ech dat do nach eng Kéier dragesat.

Dat war net, well ech net weess, dass do eng Formation besteet, mee well ech eebe gewuer gi sinn, dass do net schrecklech vill Zoulaf ass. Dat heescht, dat hei war ee Gedanken, wéi een dat do vläicht kéint nach verbesseren, fir dass mer an Zukunft och ausgebilde Leit hunn, déi tatsächlech dann do sinn, fir an deenen Zären ze schaffen, déi mer elo finanzéieren.

An dat Zweet, dat war, dass déi Motioun, wann ee genau kuckt, net exklusiv op kleng a mëttelgrouss Strukturen ausgerichtet ass. Et si scho speziell Suergen, déi si hunn, mee keng vun deene Fuerderungen ass exklusiv fir kleng a mëttelgrouss Strukturen, just fir déi. Dat heescht, déi Problematik vun deem Prêt a vun de Garantie-bancairen, dat ass näischt Exklusives. Dat hunn och scho Bedreier vu grousser Betriber hei zu Lëtzebuerg monéiert. Dat heescht, dat ass och net dofir geduecht. Dat heescht, wann een esou e staatleche Fong oder eppes géng schaffen, wou een deem do géng Ofhëllef schaffen, dann ass et u sech guer net d'Fuerderung, dass dat exklusiv fir déi Kleng wär. Sou steet dat och net dran. Voilà.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Welfring, fir déi Explikatiounen. Da gesinn ech keng aner Wuertmeldung.

Da géng ech dës Motioun zum Vott stellen.

Vote sur la motion 1

Ech maachen de Vott op. De Quorum ass erreicht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 25, Nee: 35, bei kenger Abstentiuon. Dës Motioun ass also ofgeleent mat 35 Nee-Stëmme géint 25 Jo-Stëmmen.

Ont voté oui : M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz (par M. Georges Engel), Francine Closener, M. Yves Cruchten (par M. Ben Polidori), Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Jeff Engelen, Dan Hardy, Fred Keup, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ont voté non : Mmes Diane Aehm, Nancy Arendt épouse Kemp (par Mme Nathalie Morgenthaler), MM. Maurice Bauer (par M. Charles Weiler), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Octavie Modert), Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler, Mme Stéphanie Weydert, MM. Claude Wiseler, Michel Wolter (par M. Laurent Zeimet) et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering, Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt (par M. André Bauler), Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Gusty Graas) et M. Gérard Schockmel.

6. 8089 – Projet de loi relative à la signature électronique des actes en matière administrative et portant modification de la loi du 25 juillet 2015 relative à l'archivage électronique

Da géinge mer zum nächste Punkt vun eiseim Ordre du jour kommen, an zwar dem Projet de loi 8089 iwwert d'elektronesch Ënnerschrëft vun administrativen Akten. D'Riedezäit ass hei och nom Basismodell festgeluecht. Et hu sech schonn ageschriwwen: d'Madamm Octavie Modert, den Här Ben Polidori, den Här Tom Weidig, d'Madamm Joëlle Welfring, den Här Sven Clement an den Här David Wagner. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Guy Arendt. Här Arendt, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de l'Enseignement supérieur, de la Recherche et de la Digitalisation

M. Guy Arendt (DP), rapporteur | Merci, Här President. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, mam Gesetzesprojet, dee mir haut diskutéieren, gëtt d'Méiglechkeet ageféiert, administrativ Akten elektronesch ze ënnerschreiwen an ze stempelen. Gläichzäiteg gëtt och d'Gesetz vum 25. Juli 2015 iwwert den elektronischen Archivage ugepasst.

Am aktuelle Koalitionsaccord huet d'Regierung festgehalten, d'Digitaliséierung vun der ëffentlecher Verwaltung weider virunzebréngen. Mat dësem Projet huele mir eng wichteg Etapp, fir d'Bürokratie weider ofzebauen an d'Effikassitéit vun eiseim administrativen Apparat ze stäerken.

Deementspreechend ass de Gesetzesprojet, dee mir haut diskutéieren, Deel vun enger breeder Strategie vun der digitaler Transformatioun an der administrativer Vereinfachung. Hie schafft de legale Kader, fir administrativ Akten elektronesch kënnen ze ënnerschreiwen, souwuel fir Dokumenter, déi vun der Verwaltung ausgestallt ginn, wéi och fir déi, déi vun der Bierger agereecht ginn.

De Projet de loi orientéiert sech heibäi un dem EU-Reglement eIDAS, deen d'elektronesch Identifikatioun an d'Vertrauensdëngschter fir elektronesch Transaktiounen am Bannemarché vun der EU reegelt. Et ass op dëser Plaz wichteg ze ënnersträichen, datt och weiderhi Pabeierformularen an analog Ënnerschrëften akzeptéiert gi fir déi Persounen, déi eng digital Kommunikatioun net kënnen oder wëlle benotzen.

De Projet de loi reegelt des Weideren den elektronische recommandéierten Envoi – also Envoi par lettre recommandée –, dat elektronesch Verschëcke vun Dokumenter, an dat iwwer en zertifizéierte Service, egal ob vum Staat oder vum Bierger.

Schlussendlech geet et an dësem Gesetzesprojet nach dorëm, d'Gesetz vum 25. Juli 2015 iwwert den elektronischen Archivage unzepassen. Hei soll explizit op d'Akte verwise ginn, déi elektronesch ënnerschriwwen respektiv gestempelt sinn.

A senger initialer Versioun hat de Projet de loi och virgesinn, de gesamten Austausch tëschent de Bierger an der Verwaltung souwéi tëscht den ëffentlechen Entitéiten ze encadréieren. No kritesche Bemierkunge vum Staatsrot gouf dësen Deel awer duerch parlamentaresch Amendementer vu Mee 2024 gestrach. Fir dës Thematik kéint zu engem méi spéiden Ament en eegene gesetzleche Kader ausgeschafft ginn.

Ausserdeem war an der initialer Versioun eng sécher Plattform vum CTIE virgesinn, wou elektronesch ënnerschriwwen Akte solle gespäichert ginn. All Akt sollt e sougenannten „identifiant numérique“ enthalten, fir de Verweis op den Original ze garantéieren. No weidere parlamentareschen Amendementer vum Mäerz 2025 gouf awer och dës Mechanismus gestrach, virun allem opgrond vu Bedenke wéinst der Durée de conservation vun 30 Joer op dëser Plattform. Den aktuelle Gesetzesprojet beschränkt sech dowéinst op d'legal Unerkennung vun der qualifizierter elektronischer Ënnerschrëft fir administrativ Akten. Elementer wéi d'Plattform an den digitale Code ginn net méi weider verfollegt.

Zu dësem Gesetzesprojet gouf et eng Rei Avisen. De Staatsrot huet a sengem éischten Avis op d'Komplexitéit vum Projet higewisen a recommandéiert, den Text vum Gesetz virop emol op d'Signature vun administrativen Akten an déi technesch Krittere fir elektronesch Signaturen ze beschränken. D'Elektronesch Kommunikatioun tëschent Bierger a Verwaltung sollt an engem separate Gesetz gereegelt ginn. Dëser Recommendation gouf mat den Amendementer vum Mee 2024 Rechnung gedroen.

A sengem Avis complémentaire huet de Staatsrot sech dunn en mesure gesinn, en Deel vu sengen Opposition-formellen opzehiewen, huet awer nach op Problemer beim Dateschutz higewisen, wéi bei der Durée de conservation a bei der Definitioun vun den elektronischen Signaturen.

An engem weideren Avis hat de Staatsrot d'Froe vun der Regierung beäntwert a bestätegt, datt d'Ënnerschrëft vum Grand-Duc och kéint elektronesch sinn, mee et den Ament nach un enger klorer gesetzlecher Basis feelt. Ausserdeem gëtt e separat Gesetz fir den Austausch tëschent den Institutiounen an d'Digitaliséierung vun de gesetzleche Prozeduren ugeroden.

No weideren Amendementer vum Mäerz 2025 huet de Staatsrot da seng formell Oppositione komplett opgehewen.

D'Chambre des Fonctionnaires begreißt d'Digitaliséierung, hat allerdéngs e puer Bedenke wéinst der Definitioun vum sougenannten „acte public“, dem Gebrauch vum Identifiant numérique a Froen iwwert d'Plattform fir archivéiert Akten, déi jo am Mäerz 2025 allen zwee aus dem Projet erausgeholl goufen.

De Syvicol ënnerstëtzt de Projet de loi, hat allerdéngs eng Rei Froen zur Kombinatioun vu verschiddene Signaturemethoden, zur Behandlung vun Zivilstandsdokumenter an zu der Konservationsdauer vun Dokumenter. An engem Avis complémentaire huet de Syvicol dann d'Amendementer begreißt, huet awer gläichzäiteg fir verschidden Dokumenter, wéi Baugegeneemegungen, eng onlimitéiert Konservationsdauer gefuerdert.

D'Chambre de Commerce hat och hir allgemeng Zoustëmmung signaliséiert, awer gläichzäiteg e puer Bedenke geäussert zu verschidden Definitiounen, der